

УДК 657

Лайчук С. М., к.е.н., доц.,
доцент кафедри інформаційних систем в управлінні та обліку
Кошлань К. В., магістрант, група ООМ-11
Державний університет «Житомирська політехніка»

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ КОМПАНІЙ-ЕКСПОРТЕРІВ

Облікова політика підприємств, що здійснюють експортні операції, є важливим інструментом управління фінансовими результатами та забезпечення ефективності зовнішньоекономічної діяльності. В умовах глобалізації та високої конкуренції, правильне визначення та застосування облікової політики дозволяє підприємствам оптимізувати витрати, покращити управлінські рішення та забезпечити своєчасний доступ до фінансової інформації.

Облікова політика підприємства – це сукупність принципів, методів і процедур, що визначають порядок обліку активів, зобов'язань, доходів і витрат. У контексті експортних операцій важливою є гнучкість облікових стандартів для адаптації до специфіки міжнародної торгівлі.

Експортні операції потребують врахування специфічних аспектів, таких як валютні коливання, митні процедури, ризики неплатежу та особливості документального оформлення. Це зумовлює необхідність корекції облікової політики для забезпечення точності обліку та контролю.

Формування облікової політики для компаній-експортерів є важливим елементом забезпечення прозорості фінансової звітності та ефективного управління ресурсами, оскільки такі компанії мають справу з різними валютами, системами оподаткування та міжнародними стандартами бухгалтерського обліку. Складність та специфіка операцій, пов'язаних з експортом, накладають особливі вимоги до облікової політики, яка повинна враховувати:

1) валютні ризики та курсові різниці. Компанії-експортери зазвичай ведуть операції в іноземних валютах, тому облікова політика має включати механізми відображення курсових різниць, управління валютними ризиками, а також порядок переведення фінансових показників в національну валюту. Це особливо важливо в умовах волатильності валютних курсів на світових ринках;

2) податкове планування. Важливо розробити облікову політику з урахуванням різних вимог оподаткування в країнах, з якими ведуться зовнішньоекономічні операції. Особливу увагу необхідно приділити трансфертному ціноутворенню, що дозволить компанії уникнути податкових ризиків та оптимізувати витрати на сплату податків;

3) використання міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). Оскільки експортні компанії часто співпрацюють з іноземними партнерами, вони повинні дотримуватися міжнародних стандартів звітності, таких як МСФЗ. Це забезпечує прозорість та порівнюваність фінансових звітів для іноземних інвесторів і партнерів;

4) управлінський облік та аналіз ефективності експортної діяльності. Для забезпечення конкурентоспроможності на міжнародних ринках, необхідно проводити детальний управлінський облік витрат, пов'язаних з експортом, таких як логістика, митні збори та інші операційні витрати. Облікова політика повинна передбачати інструменти для аналізу та контролю цих витрат, що сприятиме оптимізації бізнес-процесів та збільшенню прибутковості експортної діяльності [1].

Важливу роль у формуванні облікової політики відіграє законодавство країни, а також міжнародні стандарти обліку. Дотримання цих норм є критично важливим для підприємств, що здійснюють експортні операції, адже це забезпечує їхню конкурентоспроможність на міжнародних ринках.

Отже, ефективна облікова політика в контексті експортних операцій є ключем до успішної діяльності підприємств на міжнародних ринках. Вона дозволяє забезпечити контроль над фінансовими показниками, зменшити ризики та адаптуватися до умов глобальної економіки [2]. Розробка та реалізація стратегічно обґрунтованої облікової політики сприятиме підвищенню фінансової стійкості та конкурентоспроможності підприємства на зовнішньоекономічній арені.

Список використаної літератури:

- Кузьменко О.Е. Управлінський облік витрат експортної діяльності: інструменти та методи аналізу // Бухгалтерський огляд. – 2021. Організація обліку зовнішньоекономічної діяльності торговельних підприємств: стан і перспективи покращення / М. Б. Владичин, Н. С. Струк // Бізнес Інформ. 2015. № 7. С. 35-41. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2015_7_7
- Тенденції розвитку зовнішньої торгівлі України. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=354d699d-4648-41>